

Redondo Munanya, Montse; Jarcà Rossell, Imma (2010).
«Medalles de la ciutat 2010: Antoni Botey i Gómez, Dolors Jarcà i Morell, Carles Riera i Pujal i Agrupament scouta i [...]»
Medalles de la Ciutat / Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers

Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve de Granollers

| 57

Sortida de l'Estol Kòtick Llobatons, amb la cap Roser Tintó, a Sant Bartomeu, a la Roca del Vallès, l'any 1965.

Medalla de la Ciutat a **Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve de Granollers**
Granollers, 1958

En reconeixement pels més de cinquanta anys d'història d'una entitat dedicada a l'educació en el lleure, que ha possibilitat la transmissió de valors a diverses generacions de granollerins i granollerines. Actituds com el compromís, l'amistat, la lleialtat, l'amor a la natura, la llibertat, el treball en equip i l'afirmació de la llengua i del país, plenament vigents avui, han estat difoses per l'Agrupament i han contribuït al creixement de nois i noies de la ciutat durant dècades.

També es distingeix l'Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve per la seva tasca educativa a Granollers i la capacitat d'adaptar-se als canvis socials des que es va fundar, el 1958, fins a l'actualitat. L'Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve ha fet dels escoltes ciutadans i ciutadanes compromesos i amb capacitat d'afrontar les situacions que es troben al llarg de la seva vida, sempre tenint en compte el servei als altres de manera voluntària.

Se li reconeix la competència per transmetre valors a les diverses generacions de la ciutat al llarg d'aquests 50 anys. El fet que familiars dels escoltes dels primers anys encara formin part de l'entitat, així com la incorporació de nous joves cada curs, és garantia que el moviment escolta continua essent un punt de referència com a eina pedagògica.

Les caps Pilar Ruera i Montserrat Fàbregas en una sortida amb Daines a Marata, l'any 1965

Ara fa dos anys que l'Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve va complir cinquanta anys de trajectòria. L'entitat actual ho va commemorar organitzant activitats amb els diferents grups i, a més, escoltes de la primera dècada van publicar el llibre *Escoltisme a Granollers, 1958-1969*, una publicació que les noves generacions hauran de completar per no perdre cap detall de tota la història d'una entitat que s'ha dedicat a educar infants i joves a través del lleure, aplicant valors com el treball en equip, el compromís o la lleialtat.

La fe, l'amor al país i el voluntarisme són tres pilars fonamentals a l'hora d'educar dins de l'escoltisme, tres pilars o valors, que ells anomenen opcions, que no han variat en essència des de la seva fundació. A finals dels anys cinquanta deien: "Déu, pàtria i progrés", tres conceptes que han passat per "Home, país i fe" per derivar cap al que és actualment "Persona, transcendència / espiritualitat i país". Per tant, al llarg dels anys, l'escoltisme ha conservat la seva essència: educar els joves a través de la fe, ara entesa no només com a acte religiós, sinó com a reflexió, i fer-ho tenint en compte el servei als altres i el coneixement de l'entorn natural del país.

L'etnòleg Josep Maria Batista i Roca va ser el creador de la paraula escolta com a traducció de la paraula *scout*, i va definir un corrent educatiu progressista i d'àmbit nacional català. Batista i Roca defensava "usar l'excursionisme com un mitjà per a la formació d'homes de caràcter, això és d'esperit sa i fort, dignes i lleials, optimistes i coratjosos, actius i combatius, agermanats, organitzats, disciplinats, i amb una voluntat prou ferma per a imposar-la sempre que calgui i no deixar-se imposar l'aliena. L'educació del ca-

Danses del grup de Ràngers a Pal, Andorra, l'any 1982

ràcter no consisteix més que a crear en nosaltres hàbits de fortitud, d'ordre, d'activitat, de disciplina, de comandament, etc., i res com les pràctiques de l'excursionisme i de l'acampada per a crear-los”.

Després de la Guerra Civil i la instauració del franquisme, es va recuperar l'escoltisme. Van sorgir grups de muntanya vinculats al moviment feixista i l'Església catalana es va convertir en un puntal per als joves que volien practicar activitats de lleure des del catalanisme i en llibertat. Durant els anys trenta ja va començar a forjar-se a Granollers la idea de crear l'escoltisme, però res arriba a quallar fins que al voltant de l'any 1954 sorgeixen intents reals al col·legi Sant Josep de l'Escola Pia, per part del pare Víctor Manuel Forteza i Alberti, i de la parròquia de Sant Esteve, on hi havia com a vicari Joan Vallicrosa i Maymó.

Finalment, tot aquest esforç culmina amb la fundació del primer agrupament escolta granollerí per part de l'escolapi Rafel Oller i Serdañons, l'any 1958. Es va batejar amb el nom de Mare de Déu de Puiggraciós i gairebé tots els joves eren estudiants de l'Escola Pia, que fins aleshores havia estat el bressol del moviment a Granollers. Així, el pare Rafel Oller, i Joan Castellsagué i Piqué i Josep Gurri i Canyameres, dos joves que havien estat en contacte amb els escoltes de Barcelona, van començar a assegurar la base de l'entitat. Salvador Estany i Bassa, de 16 anys i exalumne de l'Escola Pia, també es va incorporar al grup per fer d'ajudant de caps com Fèlix Martí, que venien de Barcelona perquè a Granollers no hi havia ningú suficientment preparat per ocupar un càrrec com aquest. Rafel Oller també es va arribar a reunir amb Josep Verde Aldea per tal de demanar-li orientacions i, probablement, que l'ajudés a engegar una mena de patronat. Verde Aldea es va mantenir vinculat al moviment escolta de la ciutat.

Segurament campament de Pioners i Caravel·les Glop a Guils de Cerdanya, l'any 1982

L'octubre de 1958, la secció de minyons va fer la primera sortida a Collsabadell, a Llinars del Vallès. Durant aquesta època, l'Escola Pia hi va jugar un paper fonamental: tant els jocs escoltes com els caus es desenvolupen a les seves instal·lacions, i després d'un any va culminar la fundació amb l'aparició de dues unitats: un estol de llobatons i un clan de ròvers, que s'inicien dins del primer trimestre del curs 1959/60. Precisament, en aquesta època el nom de l'entitat va canviar per Agrupament Sant Esteve. El cap principal era Joan Castellsagué i Piqué, les caps dels llobatons eren Cecília Doll i Segura i Maria Illa i Font, el cap dels minyons era Josep Maria Gasch i Riudor, amb l'ajudant Salvador Estany i Bassa, i els caps de ròvers eren Josep Gurri i Canyameres i Anníbal Masat i Gómez.

Tot i que hi havia dues dones cap, els grups estaven formats només per nois. Cal tenir en compte que a finals dels anys cinquanta, els nens i les nenes anaven a escola per separat. La incorporació de les dones com a cap, però, no s'havia fet a l'atzar. Elles s'encarregaven dels llobatons, els infants més petits, d'entre 7 i 12 anys, perquè des de l'entitat es considerava que les dones tindrien més tacte amb els escoltes d'aquesta edat i no serien tan rigoroses com els homes que portaven els grups d'escoltes més grans.

L'any 1960, un grup de nou noies d'entre 12 i 14 anys que estudiaven a l'acadèmia Cots van començar l'escoltisme femení guiades per un dels seus professors, mossèn Josep Cardús i Grau. Núria Clavera i Soley, Assumpta Corbera i Santanach, Glòria Cortés i Constans, Montserrat Fàbregas i Cabanes, Rosa Font i Gallardo, Meravelles Garrell i Martínez, Glòria Inglés i Mayol, Angelina Pujadas i Cladellas i Rosa Maria Valls i Marata, juntament amb les futures caps Montserrat Cot i Marquès i Carmina Sala i Vallverdú, van començar a practicar l'excursionisme i cultivar l'amor per la natura que porta implícit el moviment escolta.

Celebració del 40è aniversari de l'Agrupament, l'any 1989

L'Agrupament femení va prendre el nom d'Anna Frank i va anar creixent. El Clan va arribar a estar format per Novel·les i Guies. El curs 1963-64 es va crear una nova branca, l'Aplec, formada per nenes d'entre 7 i 12 anys, que rebien el nom de Daines, i el curs següent es va formar un segon Aplec. L'Agrupament creixia, però va arribar a un punt d'estancament fins que es va dissoldre. El curs 1968-69, el matrimoni Maria Teresa Serra i Casanovas i Ricard Causa i Calzada funden un altre agrupament de noies sota el nom de Valldeneu. Finalment, el curs 1974-75 els dos grups, el de nois i el de noies, es van fusionar i tots els escoltes passen a formar part de l'Agrupament Sant Esteve. Va començar l'etapa de coeducació.

Aquesta fusió va coincidir amb un any convuls. El 20 de novembre de 1975 mor el dictador Francisco Franco i comencen temps de canvis polítics i socials. Molts dels seus membres van conèixer realment la democràcia a l'hora d'escollir el cap de l'Agrupament, i encara ara ho recorden com un gran pas en un moment en què els ciutadans no tenien potestat per decidir. Les dificultats de finals dels anys setanta es van fer paleses durant algunes de les sortides: els escoltes es trobaven amb altres grups de joves franquistes i s'havia arribat a produir alguna picabaralla. Si bé els escoltes no s'han vinculat mai a cap moviment polític, sí que han fet perdurar en el temps un nacionalisme català que s'ha traduït en respecte i coneixement del territori. Batista i Roca ho va instaurar, Rafel Oller ho va continuar i actualment encara forma part dels valors de l'entitat.

El moviment escolta no va xocar frontalment amb el règim dictatorial d'aleshores, tot i el seu sentiment de catalanitat. Per això era important que l'escoltisme estigués relacionat amb els centres excursionistes i entitats religioses.

Activitats durant una sortida a Cardedeu el curs 2005-06

Entre els anys vuitanta i noranta va tornar a sorgir el debat sobre la vinculació entre l'entitat i l'Església. Finalment, s'opta per continuar amb un agrupament confessional, però els joves ja no tenen l'obligació d'anar a missa o fer les pregàries, tal com ha continuat fins avui. Les dècades posteriors a la mort de Franco són anys en què es comença a viure en llibertat, els caps defugen l'autoritat i l'educació estricta, i es busquen nous elements pedagògics lligats amb l'entorn del moment. Aquell moment d'eufòria a la societat també va deixar empremta dins de l'agrupament.

Un altre dels principis que sempre ha conservat l'entitat és la promesa, que es fa quan el jove ja està preparat per assumir-la. "El que sóc ho ofereixo i el que tinc ho comparteixo", és la frase que tots repeteixen quan arriba el moment i és el que millor defineix un escolta. A hores d'ara, els caps continuen preparant activitats a la natura per educar infants i joves compromesos amb l'entorn i la natura i que siguin capaços de treballar en equip i ajudar els qui ho necessiten, tot des d'una cultura de servei, que ja queda reflectida a la primera llei escolta: "Ens esforcem a merèixer confiança i fem confiança a tothom." En definitiva, es tracta d'una manera de ser que l'escolta manté al llarg de tota la seva vida i en qualsevol àmbit.

Actualment, l'Agrupament Escolta i Guia Sant Esteve passa un per un bon moment. Els caps mantenen l'esperit de servei a través del voluntariat. L'evolució i el pas el temps, però, continuen marcant la seva tasca. El canvi en el territori, per exemple, és una de les grans limitacions que pateixen. Si abans només calia anar fins a can Prat Vell per passar un temps a la natura, ara cal buscar llocs més allunyats per acampar a l'aire lliure.

Els caps també han de lluitar contra altres distraccions que capten l'atenció dels més joves: ordinadors, consoles, un gran ventall d'activitats extraescolars... Tot i així, la seva

Algunes de les sortides de l'Agrupament es fan durant l'època d'hivern. El curs 2005-06 van anar a la Molina

eina pedagògica ha guanyat la partida a les noves tecnologies i encara són molts els nens i nenes de Granollers i rodalies que només amb un fulard i poques eines bàsiques més són capaços de viure la millor aventura alhora que aprenen.